

EU-tason kriteerit vapaasti virtaaville joille

Ennallistamisasetus / teemaryhmän 1 kokous jokiesteistä

Tiistai 30.9.2025 klo 12.30–15.00

Tausta

- EU:n biodiversiteettistrategian tavoite ”ainakin 25 000 km vapaasti virtaavaa jokea on kunnostettu” vuoteen 2030 mennessä

<https://dopa.jrc.ec.europa.eu/kcbd/actions-tracker/#Restoring%20freshwater%20ecosystems>

Toimintaohjelman kirjaukset

Nro 42: ”komission tekninen ohje ja tuki jäsenmaille kunnostaa 25 000 km vapaasti virtaavaa jokea” vuoteen 2021 mennessä.

Nro 43: ”poistetaan ja muokataan esteet sekä kunnostetaan tulva-alueita” vuoteen 2030 mennessä.

Tuotokset

Komissio laati yleispiirteisen ohjeen, miten vapaasti virtaavan joen käsite tulisi ymmärtää: [Biodiversity Strategy 2030 - Barrier Removal for River Restoration](#) (v. 2022)

Vesipuidedirektiivin toimeenpanoa tukeva ECOSTAT työryhmä laati tekniset kriteerit vapaasti virtaaville joille (ns. FFR criteria): [Criteria for identifying free-flowing river stretches for the EU Biodiversity Strategy for 2030](#) (v. 2024)
HUOM keskeneräinen!

FFR kriteerit EA artikla 9 tulkitsemiseksi

- Komissio päätti
 - hyödyntää vesipuitedirektiivin toimeenpanoa tukevaa ECOSTAT työryhmää kriteerien laatimiseksi
 - hyödyntää edellisenä vuonna BDS2030 varten valmisteltuja keskeneräisiä kriteerejä
 - laatia kriteerien tulkinnalle Guidance document (kuvastaa yhteistä näkemystä EU lainsäädännön tulkinnasta)
 - tuoda Guidance document vesi- ja merijohtajien hyväksyttäväksi marraskuussa 2025
- Ohjeita kehittänyt ECOSTAT työryhmä pyysi jäsenmaita testaamaan keskeneräisiä kriteerejä sekä lähettämään testien perusteella esimerkkejä ja havaintoja
 - Suomessa Syke / Jarno Turunen osallistui testaamiseen

Komission uusi ehdotus FFR kriteereiksi

- ECOSTAT työryhmä lähetti 18.8.2025 jäsenmaille ja työryhmän muille jäsenille kriteerit kommentoitavaksi
- Suomessa MMM, YM, SYKE ja LUKE asiantuntijat kävivät kriteerit läpi ja toimittivat kommentit määräaikaan 19.9.2025 mennessä
- Suomen aikaisempia kommentteja huomioitu – ohjeistus ottaa paremmin huomioon reittivesistöt ja ehdottomuudesta hieman tingitty

Tier 1 – Local assessment

Huom! Tarkastellaan
pituussuuntaista, lateraalista
(tulvatasanteet) ja vertikaalista
(pohjavesi) yhteyttä

Choose river stretch
to analyse

Step 1 – HR
segmentation

Step 2 – assess longitudinal,
lateral and vertical
connectivity for each HR

Step 3 - Identify adjacent
FFR HR and verify minimum
length

Tier 2 – Large-scale assessment

Choose river stretch
to analyse

Step 4 – Large-scale
assessment of upstream and
downstream off-site pressures
on sediment load and fish
migration

Suomen keskeisimmät havainnot

- On epäselvää, kuinka pieniä jokia tullaan tarkastelemaan. Suomi ehdottaa tarkastelun rajoitettavaksi jokiin joiden valuma-alueen pinta-ala on vähintään 10 km².
- Miten tulkitaan tilanne, jossa kalankulun varmistamiseksi esteestä poistetaan osa ja jätetään loput esim. kulttuuriperinnön vaalimisen vuoksi?
- Ehdotettu lisäämään kriteeristöön vapaasti virtaaviksi myös esteitä kiertävät luonnonmukaisesti rakennetut jokiuomat. Tässä kohtaa riittävä virtaama vaatii kuitenkin selkeän kriteerin.
- Ehdotettu ottamaan tarkasteluun järvirikkaat alueet ja järvien väliset lyhyet jokipätkät.
- Pyydetty tarkentamaan, miten vapaasti virtaavien sivujokien pituudet tulee laskea pääuoman lisäksi.